
**PROCEDURA POSTĘPOWANIA
Z OSOBAMI
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI
PODCZAS EWAKUACJI Z OBIEKTÓW
SPOŁECZNEJ AKADEMII NAUK**

1. Procedura określa podstawowe zasady i sposoby postępowania podczas ewakuacji osób z niepełnosprawnościami z miejsca zagrożenia w miejsce bezpieczne. Pozostałe zasady określa Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego dla użytkowanego obiektu.
2. Na czas ewakuacji osoba funkcyjna kierująca ewakuacją wyznacza opiekuna osoby niepełnosprawnej, który ma pomóc osobie z niepełnosprawnością dotrzeć do miejsca wyznaczonego jako zbiórki do ewakuacji.
3. W przypadku ewakuacji osób z niepełnosprawnościami należy brać pod uwagę rodzaj i stopień niepełnosprawności ewakuowanych osób, a także w miarę możliwości zapewnić pomoc w ewakuacji ze strony innych osób (pracownicy administracyjni, nauczyciele, studenci i in.) i do tego dostosować możliwości działania.
4. Zasady i sposoby ewakuacji ze względu na rodzaj niepełnosprawności.
 - 1) Ewakuacja osób niesprawnych ruchowo:
 - a) Osoby o ograniczonej zdolności poruszania się należy ewakuować przenosząc je na rękach, z wykorzystaniem krzesła, wózka inwalidzkiego, będącego własnością osoby ewakuowanej z niepełnosprawnością ruchową.
 - b) Wykorzystanie krzeselka: ratujący (min. dwie osoby) sadzają na nim ewakuowaną osobę z niepełnosprawnością, po czym chwytają za nóżki oraz oparcie krzesła w sposób zapewniający bezpieczne przemieszczanie.
 - c) Chwył „na stołeczku”: ratujący tworzą siedzenie ze swoich rąk odpowiednio krzyżując je chwytając się za dłonie. Na powstałym siedzisku siada ewakuowana osoba, trzymając za szyję osoby ratujące. Ratujący zwróceni są lekko do siebie, tak aby cały czas aby w stanie kontrolować drogę ewakuacji.
 - d) Chwył „kończynowy”: jeden ratujący staje za głową osoby ewakuowanej i chwytają ją pod pachy, drugi ratujący odwrócony jest plecami do osoby ewakuowanej i stojąc między jej nogami chwytają ją pod kolana. Osoba ewakuowana skierowana jest zgodnie z ruchem ewakuacji.
 - e) Chwył „na barana”: osoba ewakuowana znajduje się na plecach ratującego, który obiema rękami trzyma za uda przenoszoną osobę.

Ewakuowany przytrzymuje się rękami za szyję ratującego. Ratujący, lekko pochylony do przodu, wynosi osobę z miejsca zagrożenia.

2) Ewakuacja osób z dysfunkcjami wzroku:

- a) Ewakuację należy rozpocząć od nawiązania kontaktu słownego, informując osobę ewakuowaną o zamiarze ewakuowania, następnie należy nawiązać kontakt słowny, a następnie fizyczny z osobą niewidomą lub słabowidzącą.
- b) Należy nakazać osobie ewakuowanej chwycenie za swoje ramię w celu bezpiecznego przeprowadzenia jej. Nie należy chwytać za rękę gdyż osoby niewidome wykorzystują swoje ręce do utrzymania równowagi.
- c) Idąc opisujemy widziane przez nas najbliższe otoczenie osobie ewakuowanej oraz opisowo i konkretnie ostrzegamy o przeszkodach.
Ostrzegając
o przeszkodzie używamy okrzyku typu „Uwaga!” i dokładnie opisujemy przeszkodę, która będzie pokonywana oraz informujemy o sposobie pokonania jej.
- d) Poruszając się z osobą z dysfunkcją wzroku, opiekun idzie pierwszy, a osoba niepełnosprawna pół kroku za nim cały czas trzymając go za ramię.
- e) Podczas ewakuacji osoby niewidomej lub słabowidzącej należy pozostać
w ciągłym kontakcie słownym, pamiętając, że u osób tych dynamiczne zmiany sytuacji powodują dezorientację, panikę i inne nieprzewidziane zachowania.
- f) W przypadku ograniczonego kontaktu logicznego z osobą ewakuowaną z dysfunkcją wzroku należy ją ewakuować tak, jak osobę z niepełnosprawnością ruchową.

3) Ewakuacja osób z dysfunkcjami słuchu:

- a) Komunikacja z osobami niesłyszącymi lub niedosłyszącymi nie będzie skuteczna za pomocą dźwięków ostrzegawczych, syren czy głośników.
Należy mówić
z twarzą zwróconą do osoby z dysfunkcją słuchu zachowując kontakt wzrokowy
i upewnić się, że osoba patrzy na twarz mówiącego, tak aby mogła

czytać z ruchu warg. Aby zwrócić na siebie uwagę osoby niesłyszącej, można zamachać ręką lub dotknąć jej ramienia. Jeśli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie zrozumie któregoś z wypowiedzianych zdań, to zamiast powtarzać to zdanie należy dany komunikat ująć w innych słowach i upewnić się, że osoba ewakuowana zrozumiała przekazany komunikat.

- b) W przypadku, gdy nie jest możliwe skomunikowanie się z osobą z dysfunkcją słuchu za pomocą ruchu warg, należy zastosować inny sposób przekazania komunikatu, np. napis na kartce, wpisanie informacji na telefonie, wykorzystanie prostej gestykulacji.
5. Jeśli nie ma możliwości ewakuacji osoby ze względu na jej trudności w poruszaniu się, należy pomóc osobie niepełnosprawnej w dotarciu do względnie bezpiecznego miejsca i następnie powiadomić służby ratownicze o tym fakcie.
 6. Przy silnym zadymieniu drogi ewakuacyjnej należy poruszać się w pozycji pochylonej, trzymając głowę jak najbliżej podłoża, ponieważ w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy panuje mniejsze zadymienie. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłonić wilgotnym elementem odzieży, to ułatwi oddychanie.
 7. Podczas ewakuacji należy w miarę możliwości poruszać się przy ścianach, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu ewakuacyjnego oraz uniknąć ewentualnej kolizji z służbami ratunkowymi.

REKTOR
Spolecznej Akademii Nauk

dr hab. Roman Patora, prof. SAN